

015908 2011 PZDB-B-11194

Aanvullende informatie behorend bij aanvraag verg

MEMO

Onderwerp:
Aanvullende informatie t.b.v. vergunningaanvraag
werkzaamheden dijktraject Wilhelminapolder -
Oost-Bevelandpolder

's-Hertogenbosch,
4 juli 2011

Projectnummer:
B02043.000133.0100

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Van:

[REDACTED]

Opgesteld door:

[REDACTED]

Afdeling:

Divisie M&R Den Bosch

Ons kenmerk:

075578883;0.5

Kenmerk Zeeweringen:

PZDB-M-11172

Aan:

[REDACTED]

Kopieën aan:

[REDACTED]

Aanleiding

Voor de werkzaamheden langs het dijktraject Wilhelminapolder – Oost-Bevelandpolder heeft een toetsing plaatsgevonden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (zie ARCADIS, 2011). Aan de hand van deze toetsing heeft het projectbureau Zeeweringen een vergunningaanvraag ingediend voor de werkzaamheden en veranderingen langs het dijktraject. Tussen de Passende Beoordeling en de vergunningaanvraag zit echter een discrepantie wat betreft de openstelling van het onderhoudspad. Onderliggende memo is bedoeld om deze discrepantie weg te nemen en aan te geven welke consequenties dit heeft voor de toetsing.

Voor details over het wettelijk kader, uitvoering en andere zaken niet expliciet vernoemd in deze memo, verwijzen wij naar de Passende Beoordeling (ARCADIS, 2010).

Huidige situatie

In de huidige situatie is het onderhoudspad buitendijks onverhard met uitzondering van het deel tussen dp 1629 en 1644. Hier ligt op de buitenberm een betonnen fietspad. Dijkovergangen liggen ter hoogte van dp 1629, 1647, 1652, 1658 en 1677. In de huidige situatie vindt recreatie op de buitenberm plaats door voornamelijk fietsers tussen dp 1629 en 1644. Daar waar het onderhoudspad onverhard is, wordt deze gebruikt door wandelaars. Tijdens veldbezoeken is waargenomen dat mensen naar de dijkovergangen rijden en met honden wandelen over het onverharde buitenpad.

Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt het onderhoudspad over de gehele lengte van het dijktraject verhard. In de Passende Beoordeling staat verder dat het onderhoudspad ten oosten van dp 1665 wordt opengesteld voor recreatief medegebruik. Ten westen van dp 1665 is het onderhoudspad afgesloten door voorzieningen vanwege de ligging van een schor op het voorland.

ARCADIS

In de planbeschrijving behorende bij de vergunningsaanvraag staat ook dat het deel van het onderhoudspad langs het schor ontoegankelijk wordt gemaakt door maatregelen. Destijds is beschreven dat dit wordt gedaan door aan weerszijden borden, betonpalen en hekken te plaatsen. Zodoende kan er niet gefietst worden op het gesloten deel, maar een incidenteel voorkomende wandelaar is niet te voorkomen.

De discrepantie tussen de vergunningaanvraag en de Passende beoordeling bestaat uit de rol van wandelaars in de toekomst. In de Passende Beoordeling is rekening gehouden met wandelaars, maar in de planbeschrijving staat dat het hier alleen maar gaat om incidenteel voorkomende wandelaars, terwijl een toename goed mogelijk is als gevolg van de aanpassingen van het onderhoudspad. Het is derhalve mogelijk om voor het dijktraject in de toekomstige situatie verkeerd te interpreteren m.b.t. het al dan niet toegankelijk stellen voor wandelaars. Voor de duidelijkheid over de toekomstige situatie: Voorzien is om het onderhoudspad ten westen van dp 1665 af te sluiten door middel van een schapenraster met een klaphek. Dit voorkomt de aanwezigheid van fietsers (hoewel een incidenteel voorkomende fietser niet is te voorkomen). Mogelijk heeft de aanwezigheid van een onderhoudspad een aantrekkende werking op wandelaars langs het dijktraject, waardoor het aantal toeneemt ten aanzien van de huidige situatie. Na de werkzaamheden blijft het schor ontoegankelijk voor recreanten. Mogelijk heeft de verharding ook een aantrekkende werking op wandelaars ten westen van het dijktraject.

Bovenstaande tekst geeft aan dat een toename van wandelaars in het gebied op voorhand niet is uit te sluiten. Hieronder beoordelen we de effecten van de mogelijke toename van recreatie als gevolg van een toename van het aantal wandelaars.

Effecten

In de Passende beoordeling zijn reeds de effecten beschreven van de veranderingen langs het dijktraject. Deze memo gaat alleen in op aanvullende effecten die voorzien zijn als gevolg van de toename van wandelaars.

In de Passende Beoordeling is een beschrijving gemaakt van de effecten en andere veranderingen, waarbij uitgegaan is van een worst case. De huidige aanwezigheid van vogels heeft zich al onder invloed van recreatie ontwikkeld. Het schor blijft ook in de toekomst ontoegankelijk voor recreanten. Een toename van wandelaars op de dijk heeft een zeer gering effect Dit effect valt binnen de uitgangspunten van de toetsing van de Passende Beoordeling. De functie als hoogwatervluchtplaats (HVP) of foerageergebied binnen de grenzen van het dijktraject wordt niet aangetast. Significante effecten zijn uitgesloten. In het navolgende wordt een onderbouwing van deze conclusie gegeven.

In de Passende Beoordeling is niet expliciet rekening gehouden met een toename van wandelaars ten westen van het dijktraject. Onderstaande afbeelding geeft de aanwezigheid van HVP's (een cirkel geeft de aanwezigheid van vogelsoorten weer in een maand) in het jaar 2010 ten westen van het dijktraject. De afbeelding laat zien dat op de dijk verschillende HVP's liggen die mogelijk verstoord worden door een toename van wandelaars.

Figuur 1: HVP's ten westen van het dijktraject (eindigt bij paarse stippellijn). De cirkels geven de maandelijkse kartering van vogels bij hoogwater aan. Een hoge dichtheid van cirkels geeft aan dat een locatie een belangrijke functie heeft tijdens hoogwater (bijvoorbeeld het schor t.h.v. dp 1675-1679 en de kreek binnendijks).

Onderstaande tabel geeft het gemiddeld aantal vogels (periode 2006-2010) weer dat mogelijk verstoord wordt door een toename van wandelaars ten westen van het dijktraject. Hierbij zijn de vogels die als HVP gebruik maken van de sluis en van het schor langs het dijktraject niet meegenomen. De reden hiervoor is respectievelijk dat rond de sluis al veel verstoring door o.a. verkeer plaatsvindt en verstoring van HVP's ter hoogte van het schor al zijn meegenomen in de Passende Beoordeling.

Soort	jan	feb	maa	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Bergeend	6	9	6	1	0	0	2	0	0	0	2	0
Bontbekplevier	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Bonte strandloper	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brielduiker	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Dodaars	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	5
Fuut	0	0	1	0	3	1	2	0	4	0	1	0
Kanoet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kievit	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0
Kleine zilverreiger	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Middelste zaagbek	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
Rosse grutto	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Rotgans	40	24	41	5	3	0	0	0	0	4	17	15
Scholekster	3	16	15	4	2	0	4	2	3	0	12	3
Smient	23	82	4	0	0	0	0	0	5	1	16	16
Steenloper	3	1	1	7	9	0	0	0	0	0	0	0
Tureluur	2	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	2
Wilde Eend	33	33	6	1	1	0	0	0	12	18	50	39
Wulp	3	7	3	0	1	0	4	1	0	0	8	0
Zilverplevier	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4

ARCADIS

Bovenstaande tabel laat zien dat geringe aantallen vogels voorkomen langs het dijktraject. Verstoring heeft de volgende effecten:

- Brilduiker, dodaars, fuut en middelste zaagbek zijn watervogels en foerageren voor de dijk tijdens hoogwater. Buiten de verstoringzone van de dijk liggen voldoende alternatieve foerageergebieden.
- Alleen steltlopers maken daadwerkelijk gebruik van de dijk om laagwater af te wachten in afwachting van het droogvallen van foerageergebieden. Voor bergeend, kievit, kleine zilverreiger, rotgans, wulp en smient bestaan voldoende uitwijkmogelijkheden, gezien de dijk geen functie heeft als HVP.
- Bontbekplevier, bonte strandloper, kanoet, rosse grutto, steenloper, tureluur, wulp en zilverplevier komen in lage aantallen voor langs het dijktraject. Eventuele verstoring van alle aanwezige vogels leidt niet tot een significant effect (zie ook tabel 8.28 in de Passende Beoordeling).
- De Passende Beoordeling laat zien dat iedere daling van het aantal scholekster leidt tot een mogelijk significant effect. De geringe daling van het aantal vogels als gevolg van wandelaars ten westen van het dijktraject heeft geen invloed op de beschikbaarheid van uitwijkmogelijkheden. Buiten de verstoringzone van de dijk, maar ook binnendijs, liggen voldoende uitwijkmogelijkheden voor scholeksters (zie blz. 81 van de Passende Beoordeling). Zo blijft het schor ontoegankelijk voor recreanten. Bovendien liggen verder naar het westen ook geschikte HVP's in de vorm van de sluis een zandplaat voor de kust van Noord-Beveland. Significante effecten zijn, ook na verstoring van HVP's door wandelaars ten westen van het dijktraject, niet aan de orde.

Conclusie

De vergunningaanvraag en de Passende beoordeling voor de aanpassingen van het dijktraject Wilhelminapolder – Oost-Bevelandpolder hebben een discrepantie. De bedoeling is om het onderhoudspad ten westen van dp 1665 af te sluiten door middel van een schapenraster met een klaphek. De verharding van het onderhoudspad leidt mogelijk tot een toename van het aantal wandelaars langs het dijktraject en mogelijk westelijk van het dijktraject. Het schor blijft ontoegankelijk. Het aanvullende effect van deze toename is zeer gering en leidt niet tot significante effecten.

Bronnen

ARCADIS, 2010. Passende Beoordeling Dijktraject Wilhelminapolder, Oost-Bevelandpolder *Oosterschelde - deelproduct*. In opdracht van Projectbureau Zeeweringen. Kenmerk PZDB-R-10161, d.d. 20 december 2010.